

ДІЛО

<p>РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок 10., II. пов. Конт. почт. ш. 26.726. Адреса тел.: „Діло—Львів“. Число телефону 565. Рукописів редакція не звертає.</p>	<p>ПЕРЕДПЛАТА в Аустро-Угорщині: місячно 5— К. чвертьрічно 15— * піврічно 28— * цілорічно 50— * у Львові (без доставки): місячно 4— К. чвертьрічно 12— * піврічно 22— * цілорічно 44— * в Німеччині: піврічно 28— М. цілорічно 56— * За зміну адреси платити ся 50 с.</p>	<p>Ціна оголошень: Рядки петличай, доміжрядковий відступ 80 с., вказівка 1 К., вказівка 1'30, в редакційній часті перед або по закінченні 2 К., Неврологі 2 К., Селекція 2 К., друкарські витрати. Отримати на суботу і вранці надіти. Постійні оголошення за особливим укладом. Один примірник коштує у Львові 16 с. на провінції 20 с.</p>
--	--	--

Видає: Видавнича Спілка „Діло“.

Начальний редактор: Д-р Влаодль Панейко.

Чи відповідна дорога?

Львів, 17. серпня 1918.

Рада Міністрів Української Держави рішила удержувати два українські університети, в Києві і в Кам'янці Подільському. Закон ще не сакціонований гетьманом, але гетьманське затвердження прийде в найближшій часі і так довершиться діло далекосяглого значіння для всієї України. Справа удержавлення тих двох вищих шкіл велася довго, — трохи чи не за довго.

Український університет в Києві існує вже рік. Засновано його з приватної ініціативи українських професорів і діячів в перших місяцях революції, але зорганізовано трохи нещасливо, як між посереднього між справжнім університетом і народним. Доценти не всі були з науковими степенями; студентами була теж молодіж без існу зрілості... Се було й причиною, чому удержувалося удержавлення університету. Академічна комісія і міністерство стояли на такому погляді, що університет мусить мати повні кваліфікації, — громадянство у своїм роздражненню боронило „народности“ своєї інституції. Міністерство без сумніву мало рацію за собою, але вело справу надто бюрократично, не звертаючи уваги на те, що державна нація має право мати скоріше свій університет. Нарешті знайдено відповідну формулу, котрою усунуто формальні перешкоди: студентам народнього університету приваляно державні права під умовою, що до означеного речення викажуться свідцтвами зрілості, доцентам не вповні кваліфікованим отворено можливість дальших студій до досягнення наукових степенів. — Майже таксамо довго велася справа кам'янецького університету, трудніша через те, що окрім фінансової основи (міліон карбованців, зложеного на місци), не було приготовленого більш нічого. Десигнований ректор цього університету Іван Огієнко в короткі часи зумів одначе зробити стільки, що й міністерство признало справу зрілою до позитивного рішення.

Україна має отже два українські університети. Але не треба забувати, що рівночасно існують на Україні три університети російські. Се питання болюче, на котре не знайдено до тепер розв'язки. Ще за часів Керенського порішено, що на кождім з тих університетів мають бути заведені по дві-три катедри українознавства, — се подекуди переведено в життя і на тім справі покінчила ся. В початках революції можна було уважати се успіхом, першим степенем до українізації тих університетів. Числено так на університеті св. Володимира в Києві прийдуть наперед катедри української історії, літератури, права, потім почнуть українствувати дальші дисципліни і вкінці по роках університет стане знов український. Нині се так виходить інакше, — в Києві стоять побіч себе два університети, чисто український і чисто московський. Московський університет поза тим має трома чи чотири катедрами українознавства не думає про дальшу українізацію, — його прихильники, як аргумент можуть поставити се, що Українці мають вже свій новий університет, — старий університет має лишитися московським! Чи в Харкові і Одесі таксамо університети лишаться московські й Українці будуть фундувати побіч них свої, українські, про се ще не знаємо.

Такі рішення вважаємо дуже некорисними для української науки і для української держави. Для нашої науки є небезпека в тім, що новий університет ніколи не зможе добути таких наукових засобів, які має давній. Нпр. університет св. Володимира майже від століття збирав систематично свою бібліотеку, і має такі книги і рукописи, яких в нинішньому часі не можна добути за ніякі фонди. Так само інститути, лабораторії, семінарійні збірки, все те комплетовано від довших часів. Новий український університет не може користати з усіх тих засобів, — Українці мусять починати збирання від початку, без надії зібрати се, що має старий університет. Українці мають позбутися своєї старої власності, старих фондів і засобів, які зложили давні українські покоління на річ інституції, яка повинна бути українською, але якій признано офіційно-московський характер!

Які шкоди виникнуть для української держави з сього, що на території України лишаться три осередки московської культурної пропаганди, про се й говорити не треба. Київське міністерство, здається, не доцінює сеї справи. Але тут в Галичині ми маємо сумний доказ, як може змінитися характер краю, коли в його столиці є чужий університет. Університет творить інтелігенцію, інтелігенція надає барву культурі краю, надає напрям життю цілої держави. Від українського уряду ми маємо право вимагати більше далекозорости в будованні будучини держави.

Всі давні університети на території України є власністю українського народу, в і вони повинні бути зукраїнізовані, — се наше *set. sum* *senseo*.

Українська академія наук,

Київ 14. серпня 1918.

По постанові комісії академіка Вернадського на історично-філологічному відділі академії наук буде 7 кафедр по українознавству, 8 кафедр загальних історично-філологічних наук та 12 спеціальних комісій.

Київський український університет.

Київ, 14. серпня 1918.

Часописи доносять: Ректор університету проф. І. Ганицький повернувся з Таврії і цими днями вступає до виконання своїх обов'язків. На середу, 14. серпня о 4-ій годині дня, призначено засідання правління університету під проводом п. ректора, в 6-ій годині вечора того ж дня засідання фізично-математичного факультету в кабінеті голови геологічної управи (Б. Кудрянська, 18-а). Багатьох з професорів покищо немає у Києві. Тому неможливо зробити кворума університетської Ради.

Цими днями має бути офіційне затвердження п. міністром освіти професорів б. народнього українського університету професорами державного, а також першого складу правління до переобрання його членів радами факультетів і радою університету.

Кабінет п. ректора щоденно атакує багато осіб, що бажають вступити до національної вищої школи. Всіх дуже турбує питання про улаштування бурси для студентів з приводу сучасної дорожнечі і неможливості знайти помешкання. Вища влада до розв'язання цього

питання ставиться дуже прихильно, і ще не зникла надія, що мрія про українську бурсу незабаром буде переведена в дійсність.

Поворот цісаря в німецької головної квартири.

ВІДЕНЬ, 16. серпня (ТКБ). Цісар вернувся сьогодні вечером з німецької головної квартири до Райхенау.

З берлінських газет довідуємося, що в товаристві цісаря були між іншими гр. Бурян, австро-угорський амбасадор в Берліні ки. Гогенльогге, шеф генерального штабу ген. Арц і бувший президент міністрів, теперішній директор кабінетової канцелярії д-р Зайдлер.

Росія і Україна.

Надія на недалеке закінчення мира.

КИЇВ (ТКБ). Провідник російської мирової делегації Раковський подав представникам преси отсі пояснення про стан російсько-українських мирових переговорів: Осягнуто порозуміння в справі завішення зброї, в справі повернення поштового, телеграфічного та залізничного руху, в справі товарообміну у вартості 17 мільонів рублів і в справі уладжень консулатів. Позатим одначе остають глибокі противенства. Україна домагається, щоби при вивозі примінявано російські тарифи з 1904 р., Росія домагається митового союзу. Як реченець відлучення України від Росії, отже реченець розділу державного майна і довгів, ставить Україна день проголошення третього універсалу, себто 7 падолиста 1917 р., — Росія натомість день 12. січня 1918 р., себто день наключення берестейського договору. Дальше Україна домагається признання для неї часті російського державного майна за границями України. Росія признає Україні етнографічні границі і народне голосування в спірних справах, а Україна обстоює тільки за етнографічним визначенням границь. Одначе мимо сего Раковський надіється, що мировий договір буде небагом закінчений.

„Торжественно“...

Львів, 17. серпня 1918.

Варшавський „Przegąd ropanny“ довідується, що запозичене в польській державній раді Ялушом ки. Радиваллім влученні полудневих повітів Холмищина до люблінського генерал-губернаторства не могло наступити до тепер, бо крім т. зв. „Uwagaत्मको पत्रिका“, яка функціонує при згаданім генерал-губернаторстві, прибуде в сих днях до Любліна друга подібна комісія, яку делегує ц. і к. уряд. Ст комісія перейме згадані повіті wraz з експлуатуючою у Волдзіжир влітським, а освіта торжественно (!) повідомить польське правительство про влучення сих повітів до цивільної управи генерал-губернаторства. Як відомо, повіті ці є до тепер під упраздою ц. і к. четаертої армії.

Чи воює Росія в атлантаю?

Львів, 17. серпня 1918.

З Москви повідомляють, що на запитання консулів атланти (держав згоди) комісар закордонних справ Чичерін заявив, що заява Леніна про те, що між російським урядом і державами згоди виник стан війни, не треба розглядати як оповіщення діїни, бо воно уявляє собою тільки константування того факту, що Росія перебуває у стані оборони на взірць того стану, в якому вона оден час перебувала відносно Німеччини.

Народні маси і політичні партії на Україні.

Львів, 18. серпня 1918.

В „Новій Раді“ М. Кушнір, розглянувши відносини між українськими партіями в Галичині, переходить до відносин у державній Україні і пише:

„Український рух підчас революції тісно був зв'язаний з рухом соціальним — гасло „воля“ (автономія чи самостійність України) було зв'язане міцно з гаслом „земля“ (без викупу).

Ось чому широкі народні маси, неорганізовані і неспідомі, пішли за тою організацією, яка поставила на своїй прапорі привабливе гасло „земля і воля“. Підчас виборів до Російської Установчої Ради — в Росії і на Україні, на фронті, по селах та хуторах, навіть по багатьох містах перемогла та партія, яка ніколи до революції не була організованою, була навіть маловідомою, але гасло „земля і воля“ приваблює стільки, і вона пішла за ним. Правда, що на неорганізовану стихійну масу не треба було покладатись, що і з'явилось підчас демократичної пропаганди большевиків-комуністів, які пішли в обіймах далі за соціалістів-революціонерів — і народні маси почали кидати своїх колишніх кумирів. Характерне ще одно явище для революції на Україні: народні маси під впливом національного руху пішли не за руськими соціалістами-революціонерами, а за українськими. Це пояснюється деякою національною свідомістю, а головним чином тим, що селянство організоване в „селянську спілку“, яка ближча до народних мас і її більше розуміла, як організацію, яка мала національний характер і виставила те саме гасло, що і партія есерів.

Ні одна інша партія, окрім большевиків-комуністів, які, конкуруючи з соціалістами-революціонерами, теж погодились на соціалізацію землі, не мала впливу поміж селянством.

Тільки заможні селяне-хлібороби, налякані соціалізацією, пішли спільно з „союзом земельних власників“, який правда не був політичною партією. Щоб підкреслити, що українське селянство не звикло до партійної приналежності, наведемо такий характерний приклад: на Подляшчині підчас виборів до української установчої ради було виставлено два списки — селянської спілки і партії соціалістів-революціонерів, і величезну перемогу одержала все таки селянська спілка.

Для мене очевидно, що і в близькій будучині політичну організацію поміж селянством треба провадити через такі непартійні організації, як „Селянська спілка“. Нині селянська спілка, яка ніколи не була дуже міцною організацією, вже не має і на певно не буде мати того впливу на селянство, що був того року. Значна частина селянства, на ділі побачивши, що таке „соціалізація“ землі, ніколи вже не поставиться прихильно до селянської спілки. Перш за все ті власники 600 тисяч господарств на Україні (більше 3 мільйонів душ), які мають більше 10 десятин, цілком не зацікавлені в соціалізації.

„Просвіти“ на Україні.

Велике нещастя для української держави в тому, що широкі маси селянства, міщанства та та робітництва або зовсім неграмотні або грамотні тільки так, щоб підписати своє прізвище та прочитати навис на вивісі крамниці. Це все результати царської політики на Україні, основою якої було тримати перед темним та дезорганізованим. Коли вже доводилось його просвіщати, то дбалося головним чином про те, щоб український селянин чи робітник виходив з школи з отруєною душею. Школа мала прищепити учням зневагу до всього рідного, до його мови, до його батьківщини та національності. Керувались виключно політичними мотивами, царський уряд на протязі більш двох віків провадив на Україні так звану систему русифікації, яка була вісікмісяч над народом, культурним своєю адчаєю та звичаями, який позбав чужою для нього школою, дійшов до вищої хліборобської культури, ніж наприклад російський селянин; над народом який самотужки розвивав свій світогляд на основі тих надбань культурних, що во традиції передавалися з покоління до покоління ще від XVII. в.

Молоде покоління на Україні дочекалося нині кращих умов, воно має можливість отримати освіту початкову і дальшу на рідній мові, і завдяки міністерству освіти повинно бути, щоб на Україні від нині не було місця неписьменним.

Але ні в одній культурній державі громадянство не покладас надії на те, що міністерство освіти спроможеться цілком забезпечити потреби народних мас в освіті. В Німеччині чи Швейцарії, в Англії чи Данії органи самоврядування та громадянство вживають усіх засобів,

Далі ті 1 міль. 500 власників (коло 8 міль. душ), які мають від 5 до 10 десятин теж не зацікавлені в соціалізації землі, яка їм кількість землі не збільшить, а власність скасує. Нарешті і та частина селянства 2 міль., які мають менше 5 десятин або зовсім нічого не мають, далеко не вся буде за соціалізацію землі стояти, довідавшись, як важко отримати землю без викупу, а раз доводиться її купити за гроші, то майже кожний з них буде стояти за власність. Очевидно, що селянська спілка збереже ще досить значний вплив поміж бідним селянством, але ми гадаємо, що далеко більша частина піде не за нею.

Вважаючи, що селянство ніколи в своїй масі не зможе піти спільно з союзом хліборобів-власників, які власне бажать поховати земельну реформу, можна припустити, що значний вплив на селянство буде мати партія хліборобів-демократів, яка за останній час поширює свою політичну роботу. Але констатуємо, що партія в широких народних масах мало популярна, що хлібороби-демократи почасти близько стоять соціальною програмою до хліборобів-власників, бажачи зберегти середню власність, можна сподіватись, що за цю партією підуть тільки більш заможні селяне. Ми вважаємо, що їй вдасться ослабити хліборобів-власників, які неприхильно ставляться до української державности та національності.

Отже, коли соціал-демократам нині варто було б попрацювати в селянській спілці, щоб зміцнити її культурними силами та надати їй більш європейського характеру, як професійній класовій організації, то всім іншим українським партіям та групам необхідно спільними силами організувати найбільшу частину дрібного українського селянства на основі демократичної земельної реформи, по якій вся земля, коли власник має вище трудової норми, примусовим способом викупасться державою і перепродеться

Організація українських дневників і письменників.

Львів, 17. серпня 1918.

Нам пишуть: Не легко повірити, що попри множені тво колянубудь заснованих у нас товариств, ніколи ще не виринула поважніша думка зорганізувати лише сих, від яких зави сине є рухове життя народу, духовий розмах суспільности. Українські дневники, публіцисти та письменники в Галичині, мимо свого значного числа, не промірали його в пером в руці, не є домі зв'язані в суспільну ані станову організацію — всі працюють по амві і по своєму переконанню для спільної справи, а всі ходять власними шляхами, не оглядаючись оден на другого. Для добра діла, якому слугують, не є се корисне, бо життя шораз показує потребу спільної платформи, хотів і признає різні дороги до однієї цілі. Мимохоть по

щоб народні маси після міністерської школи, отримали ще спеціальну чи загальну освіту, якаб зробила з них свідомих громадян та фаховців. Отже позашкільна освіта, як це ми бачимо з культурних європейських державах, має велике значіння для виховання широких народних мас.

Тим більш вона має значіння на Україні де знаходимо поміж дорослою людністю величезний відсоток неписьменних, для яких лишилось тільки шляхом позашкільної освіти стати свідомими громадянами.

Позашкільний відділ міністерства освіти має широкі плани закупі з органами самоврядування дати можливість дорослим людям отримати початкову освіту загальну; намагається допомогти біднішим верствам людности отримати потрібну їм професійну освіту, виховати їх на користних громадян взагалі, на певних фаховців, дуже потрібних для розвитку народного господарства. Але і громадянство, незалежно від державних та громадських органів, повинно подбати про те, щоб рідний йому народ темний та безпорядний, пройшовши певну школу виховання та освіти, зміг черпати для свого національно-культурного розвитку з скарбниці загальної культури ті знання, які доступні тільки освіченій люднї. В Галичині українське громадянство спираючись своєю повинністю перед народом і позакладало по містах та селах по над тисячу „Просвіт“, які ставлять своїм найпершим завданням поширення народної освіти, виховання поміж народними масами звички користуватись такими забавами, які сиріяють розвиткові художнього смаку, підносять на певну височину моральні почуття, виховують високий патріотизм.

Отже школа грамоти, народний університет, книгозбірня та читальня, вистави та хор чи

ся безземельним та малоземельним селянам у власність.

Така непартійна організація вже закладається групами тої нової великої української партії, що повинна згодом заснуватись. Українські партії-федералісти, соціалісти-самостійники, соціалісти-самостійники, народні соціалісти та інші громадянські партії і непартійні — повинні вжитись енергійно до організації по містах, селах та хуторах філій української „Селянської Громади“.

Головна Рада „Селянської Громади“ сподівається, що широкі кола українського громадянства зрозуміють велику відповідальність, яку перед народом, зрозуміють, що втрутяться в українську державність, оборонити свої національні інтереси, ми зможемо тільки тоді, коли ми будемо за собою більшість нашого народу, коли ми будемо організовані в „Селянську Громаду“ селянства та громадянства взагалі, передасть керування державними та громадянськими справами громадянам-Українцям та тим політичним партіям, які без соціальних експериментів та утилітарної займуться практично реальною роботою з культурною та сприятимуть розвитку національної культури.“

Гінце про відносини до України

Київ, 12. серпня 1918.

Київські часописи подають „з певних джерел“, що український посол в Німеччині, барон Штейнгель був з візитом у міністра пресових справ та фон-Гінце і висловив йому співчуття з приводу трагічної смерті генерала Айхгорна, який загинув від злодійської руки ворогів України.

Переказують, що в розмові граф фон-Штейнгель барона Штейнгеля, що це зобов'язави трохи не може відилнути і не вплине на зміну приязних відносин Німеччини до української держави.

збавляються українські робітники пера своєю якою являється згуртованими в одну цілість, з кріпко супротивствувати зможе навіть і найтяжшим ударам ворога, переполощить його біду з хати. Та в-є скріпляє одиниці та індивідуальні почуття гідности звання.

Широко розводиться про потребу такої організації українських робітників пера річ майже гайде, коли самі вони не менше рікою плещуть одні за другими і переконують про се, погляд на аналітичній основі ставини у суспільстві повинен зовсім вистарити. Варта вказати на се, що безумовно нема в Україні Європі ніякого культурного народу, який робити не може бути згуртованими в одну організацію, і властиво годі собі уявити, якби інакше могло бути. Прета дійш і до такої

оркестр являються необхідними елементами, яких повинна складатись кожна „Просвіта“.

Рік тому, під час високого літнього національного руху на Україні засновано було багато „Просвіт“ по селах та містах.

В осени того року навіть відбувся всенародний з'їзд „Просвіт“, але був не досить добре організований, а через не це лишив на себе ніяких значних результатів.

Підчас большевицького напад на Україну „Просвіти“ поволі почали руйнуватись, зв'язано і з загальним занепадом громадянства та національно-культурної праці поміж народами. Одна частина громадянства зайнялась політичною, друга віддалась праці в державних інституціях, значна частина зневірившись у все, зовсім покинула працю поміж народними масами, — в результаті „Просвіти“ в багатьох селах та містах існують тільки на папері. Річ сить багато з них тільки живіють, і навіть хіба невелика частина „Просвіт“ дійсно виконують ту роботу, яку вони в певній мірі створили та з широким розмахом виводять.

На наш погляд головним причиною упадку діяльності „Просвіт“ являється байдужість кращих діячів культурних до них в „Просвітах“, відсутність об'єктивної інформації, губерніяльної та всеукраїнської організації, що шкідливо одбивається на загальному настрої їх роботи і кожна „Просвіта“ працює на по собі без певної системи і завдання.

Недостатня матеріальних засобів теж сприяє пошарення діяльності, особливо невеликих „Просвіт“.

Скрутне фінансове становище народної держави не дозволяє їм допомагати „Просвітам“ та тому треба будов, міністерство освіти повинно байдуже ставитись до надзвичайно важкої для держави „просвітницької“ роботи.

Ч. 187.

випутку і значіння, що лише мінігармам може в нею рівнятися, — а що є властиво преса? Чейже нею маси пазеру, або друкарські машини із своєю об'єктивною? Пресу, себто публіцистичну думку, яку об'єктивно, репрезентують журналісти, публіцисти, письменники — журналісти та генерали в одних об'єктах. Під їх керуванням здійснюється мільйони людей, але се не значить, щоб якраз вони мали впливоватися з під наказів та обов'язків суспільного життя. Властиво є вони самі більше причетні до сего і тому самі підлягають під взаємну контролю, гуртуються в усіх краях і народах.

Коли досі не відчували українські робітники пера потреби організації — видно, не велика була вона, або за мала енергія та підприємливість. Се друге адекватне правдоподібнішим, себто в моральному і матеріальному огляді спеціально українське деневникарство та публіцистично потребували все якогось сильнішого стимулу, отже власної організації. Важним при цьому, видно, треба приписати мимо всего не тільки, а протинно, певним можна бути, що всі вони мають певну певність її здійснення. Тому треба лиш розглянути діло, рішити способи здійснення його та вскорі взятися до праці, бо в справі крайня. Може прийти хвиля, що в стаду будем пробувати оден на другого скидати провини за недостатку інституції, без якої годі собі справді узяти ніякий небудь культурний нарід. Я певний є, що наші суди не підозрівають навіть, що в нас нема організації деневникарів і тому треба діло поладнати, заки хтось мігби переконатися, що наша майбутня культура се лиш решето більш діраве, ніж ціле.

Якобз нинішні обставини видвигают на днєвне світло стільки першорядних подій, що годі безкарно не забрати супроти них якогось рішучого становища, годі поодиноким протестувати чи шось одобрити — на се конче треба солідарного згуртування в окрему організацію. Ріжні промовляють за нею огляди — моральні та матеріальні. З-поміж них важну родю грає потреба поважної репрезентації на зверх, що не раз рішуче може бути в загальних справах, а конче є з огляду на повагу та визнання деневникарського і публіцистичного стану. Найбільш відчувається недостатку такої репрезентації супроти аньялогічних організацій у чужих, а хочби в самій Австро-Угорщині, де нерідко в деяких справах приходить деневникарським товариствам зноситися з собою (приміром справа індустріальних практик). Підібне діло маєтсья і з міжнародними а'адами та конференціями, де на яких аньялого репрезентовані є всі культурні народи без огляду на їх політичні або інші зв'язки. Ще перед війною відчували ми не раз недостатку своєї репрезентації організації, а не тільки узяти собі що будо би по війні, коли тисячі найріжнорідніших справ, питань та діл ждали будуть позадання в дорозі спільної дискусії, взаємного порозуміння та усталення на

З анкети, яка була зроблена „київською Просвітою“, бачимо, що по деяких центрах, як Одеса, Кам'янець, Чернігів, „Просвіти“ працюють досить добре. Сама київська „Просвіта“, зловивши свій склад, одкриває з осені книгозбірню, має влаштувати курси грамоти для дорослих та вищі курси на зразок львівських курсів імені Петра Могили, видаватиме далі часопис „Просвітянин“, який має давати практичні поради „Просвітам“ в їх діяльності та освітлюватиме теоретичні питання „просвітянської“ роботи на основі практики подібних просвітних закладів у західній Європі.

Але і в київській „Просвіті“ помічається недостатку в людях і матеріальних засобах та відчувається одірвалість головної „Просвіти“ від філій на Шулявці, Куремівці та інша.

Отже коли українське громадянство, знаючи, що основою всякого культурного краю служить освіта, то воно повинно прикласти всіх сил до того, щоб на протязі майбутнього шкільного року не тільки молоде покоління по школах, а й дорослі неписьменні змогли в „Просвіті“ пройти таку потрібну їм школу громадського виховання.

Коли українська інтелігенція жваво візьметься до просвітної роботи, то „Просвіта“, об'єднавшись у спілки, як то маємо в кооперативах, роздобувши певні кошти та організувавши поставання в книгозбірні „Просвіт“ необхідним апаратом, підручниками та пресю, по виробленню апарату зможе на протязі того року виховати для України сотні тисяч свідомих громадян та користних робітників, яких так мало маємо тепер.

(Н. Р.)

М. Якименко.

довгу будучність, а ми не малиби ким виступити.

Всі чужі організації, пертурбуючі з иншими подібними, будуть мати на оці передовсім свої користи та цілі і завдяки агуртованню, що дає свідомість та одностійність, будуть мати сарожомкисть зреалізувати їх зі шкодою, очевидно сих, які на тім лаві не будуть присутні. Тому мусимо сконсолідуватися з цілою свідомістю цілі, до якої всі хоч ріжними дорогами стремимо для добра українського народу, а се можна ве є лиш по взаємним порозумінню та зайняттю позиції на одній принципальній точці. Доказом некультурності являлися би закиди, нем'єв не дасть ся дружно звязати супроти великих політичних ріжниць, антагонізмів та ворогувань ріжних партій, бо чейже існують вони у всіх народів а всетаки устгують мирно на другий плян супроти одної найвиднішої думки, якою для нас повинно бути очевидно добро України. Тому нехай і не під'єсуть нікто таких м'єнних персон, нестійних та негідних суспільности, с'єдомої своєї цілі та сили.

Згуртування потрібне є з огляду на інтереси самого деневникарства та публіцистики, що самі передовсім мусять дбати про свої справи. Позвала: воно виступити колегально в справах, які вимагають сильного зазначіння становища в справах загалу та звания, оборони гідности та інтересів стану і взагалі придавати ї сили, немислимої без суцільної організації.

Не менш важні є матеріальні огляди, для яких конче мусимо згуртуватися на лад таких товариств инших країв. Загально звісно, що в ряді всіх робітників, робітників пера найменше думати можуть про забезпеку своєї старости і якогонебудь удержання для полишених ними родин. А власне деневникарі, що живуть так горячково, яких почування, думки та вражіння дрюжача та зденервсвана рука переливає на папір, що цілу свою працю віддають на услуги суспільности, повинні бути свобідні від всякої журни про своїх найближших, коли старість або недуга викине їм перз з руки, або см'єрть покінчить трудяще життя. Прецінь деневникар, вступаючи до гурту робітників пера, вступає в ряди з найвисшою вірою в своє велике покликання. В першій молодости розсипус найкрасші цвіти своїх почувань та подвигів з обильністю богача, не дивлячись, що деколи самому собі відбирає кусень життя. Півнійше в часом, в зрілих лігах, стигне молодецький запал, але хоч стається спокійніший, зимний, та з більшою розвагою дивиться і оцінює події, не сходить одначе ніколи з доріг начеркнених честію України та почуттям обов'язку. Деневникарська праця, у инших свобідних народів обильно нагороджувана, є лишень працюю моагу та пера — а у нас передовсім саможерствою, посланництвом в імені Української вітчизни. Український деневникар та публіцист як ніякий инший, не має спроможности подумати про свої старші літа, про свою рідню, коли його вже не стане, і тому конче покласти треба вже раз основи під його красшу матеріальну будучність.

Організація українських деневникарів, публіцистів та письменників покласти мусить собі за одно з найважніших діл поправу матеріальних умов життя, хочби вона з початку і як буда не замінна. Мусимо се зробити, коли не для самих себе, то для наших наслідників, перед якими справді відчиняєть широке богате життя. Се дуже, дуже важна справа і тому годі в побіжнім нарисі подати остаточне його розв'язанне в теорії. На се треба основнійшої дискусії. Тут зазначаємо лиш, що ідея матеріальної забезпеки мусить опертисся на кооперативним згуртуванні цієля системи, виробованої вже в сего рода організаціях, в яких н. пр. польське товариство деневникарів протягом 25 літ існування прийшло до півміліонового маєтку. Спеціально на сю справу треба нам покласти сильнійший натиск, бо се основа практичного існування організації, якої конченість ми мабуть доказали.

Фінансові агенди товариства обниматимуть позички, запомоги, стипендії, пенсії та емеритури, про що основнійше згадується в нарисі статутів товариства, а що мусить се бути передискутоване на передконституційних зборах, ваких ввійде в основи діяльности товариства.

Переведення в життя проектованого товариства узявляю собі собі сам способом. Кількох поважніших людей з поміж деневникарів, публіцистів та письменників збереться на обговорення діла та передискутує проект статутів, змінить його в деякім або одобрить і в такім виді предложить властям до затвердження. По одержанню затвердженого примірника розлячаться запрошення та оголосять в усіх українських деневниках та письмах Галичини, Буковини і Угорщини, реченць в якім відбудуть

се конституційні збори, на яких предложені будуть статуту, уконститутований Виділ та вписані перші члени дійсні та встираючі. Ініціатори запропонують сих з видніших осіб українського громадянства, що можуть стати встираючими членами товариства, а також віднесуться до всіх наших публіцистичних інституцій, щоби приступили відразу до товариства в характері встираючих членів — в першій очеидно разі звернеться з сими до наших видавничих щозенних та періодичних. Вкладки встираючих членів есентуально можуть бути розложені на відповідні рати, подібно як і вписове дійсних членів. О тіку інтересів товариства приймають на себе всі українські деневники без ріжниць поглядів та політичних програм.

Стільки було би про способи здійснення задачі. Згадаємо ще про инші цілі та задачі Товариства, що відразу повинно стати в найстислийші контакт з усіми культурними справами української суспільности. Повинно воно зображувати свого рода Українську Академію, якаби зайнялася постійно справою усталення правопису та опікою над чистотою української мови, публічно визначала би літературні теорії найважніші з огляду на красу та чистоту мови, нагороджувала і визначала найздібніших письменників, переняла би на себе справу поширювання літературної культури поміж інтелігенцією та селянством, полирала зусилля одиниць, хоронила вільну творчість, зображувала для н'єї празну інстанцію, була мировим судом та взагалі репрезентувала загальні культурні інтереси української суспільности.

Між иншими Товариство повинно зайнятися зараз по оснєванню організованнем публіцистичних викладів, обдуманнем актуальних вистав, есентуально при прийнятійших условина урядженем репрезентаційних забав і взагалі не поминати нічого, що конче є з огляду на наш культурний розвиток, а могло би рівночасно засидити фонди Товариства. Дуже гарною задачею Товариства буде призбирание матеріалу для історії українського деневникарства та матеріалів до біографічного лексикону всіх галицьких, буковинських та угорських робітників пера за весь час нашого культурного існування. На початок могло би Товариство опрацювати життєписи всіх живучих письменників та зібрати коротку історію всіх істаючих деневників та письменників.

В. К.

Українська армія.

Київ, 14. серпня 1918.

Нинішні газети доносять:

Повідомляють, що в осени буде переведений призов новобранців 18, 19. і 20-ти років.

До приїзду В. Липинського.

Київ, 14. серпня 1918.

Нинішні тутешні часописи доносять:

В міністерстві закордонних справ представникам преси офіційно заявлено, що замітки декотрих київських газет, у яких приїзд В. Липинського зв'язується з справою про Холмщину, не відносять до дійсности, бо д. Липинський приїждз в одлуку по справах особистих.

Зміни в українській адміністрації.

Київ, 14. серпня 1918.

Часописи нині доносять:

На місце товариша міністра внутрішних справ Вороновича призначається товариш обер-прокурора Сенату карного департаменту Вктор Р е й н б о т. — Назва тогочасного міністра родом з Полтавщини, де має хутір у Кобелянському повіті. В. Рейнбот Укронад цілком відданий ідеї самостійної, незалежної України. Завданням нового товариша міністра, як видається юриста, буде внести позну закономірну діяльність адміністрації.

З італійського боввища.

ВІДЕНЬ, 16 серпня (Ткб) Урядом:

Нові італійські наступи на становища на Монтеціо розбилися о хоробрий опір відділу 1. полку царських стрільців Варочія у вітніху Товале минув вчорашній день без особливих боєвих ділань.

На Монте Чімонє відверто ворожі наступні відділи.

Найближше число „Діла“ вийде у воторон 20. с. м. пополудни.

Київський народний український університет.

Київ 13. серпня 1918.

Читаємо в нинішнім „Відродженні“: Дня 5. жовтня минулого року українське громадянство м. Києва урочисто святкувало відкриття першого народного університету.

Минуло десять місяців і перший український осередок вищого знання і національної культури перетворився в державний український університет завдяки суспільній наполегливій праці студентства, ради лекторів і центральних органів міністерства освіти.

Університет не жинз якимсь відокремленим від українського громадянства життям. Палка праця першого генерального секретаря по справах освіти Української Республіки І. М. Стеценка знайшла собі в свій час гарячий відгук в сернях слухачів українського університету, і багато з них славетністю смертю під Крутами уявили світу, як амле українське студентство амирати за славу, свободу і честь України.

В раді лекторів тогож самого університету народилася і довірла думка про заснування державного університету в Кам'янці на Поділлі і в значній м'рі завдяки енергії членів ради київського народного українського університету Україна одержала 5. серпня ц. р. разом два державних українських університет — Київський та Кам'янець Подільський.

За допомогою професорської колегії Київського народного українського університету буде розроблено проект сітки народних університетів на Україні і відповідних обрахунків на їх утримання; народження університетів — типа державних у Києві, Кам'янці Подільській (українські), Катеринославі (поширені були виші жіночі курси), філіяла Харківського університету (якщо що правничий факультет) і популярно-наукового народного українського в Полтаві може яскраво підтвердити, о скільки на певному ґрунті відповідности вимогам життя стояла кожція професорів Київського народного університету, що розробляла плян вище згаданої сітки.

Д. 9. серпня відбулося останнє засідання Ради лекторів того університету, що зараз перетворюється в державний український університет. Вик. обов. ректора проф. Г. Г. Павлуцький у вступній промові зазначив вартість цього історичного менту та ще й про те, що університет має право спокійно оглянути пройдений ім шлях культурного служення рідному народові, і проголосив „Славу“ молодому українському університетові, який є спадкоємцем першого народного Київського українського університету.

Думки всіх мимо волі перенеслися на спогад про той славетний шлях, печаль сумоти вкрила обличчя камінярів першого національного олімпика вищого знання. Це знайшло собі відголосок в короткій але теплій промові одного з найкращих промовців — професора відходячого в вічність університету, який зазначив, що на жаль радість історичного менту затемняється де-якими докладно-стями ухваленого Радою міністрів 5. серпня ц. р. закона.

Всі члени Ради лекторів звикли працювати дружньою сімєю.

Всі в рівній м'рі буди камінярями в будованні першого національного українського осередка вищого знання. Всім бажано було б звернутися вкупі на перше засідання Ради молодого державного українського університету, та прийняти участь в перших стадіях славетного дла, що до його утворення. Але-ж де-хто навіть в присутніх членів старої ради не матиме праги прийти на те нове засідання.

Рада лекторів вживала всіх заохот, аби забезпечити новому державному університетові в перших кроках його життя користну допоміжну діяльність праці тих в членів старої ради, що не мають приват доцентського цензу. В відповідній заохоту проєкт вже єно було спеціальний розділ про тимчасовий інститут лекторів навіть по головних дисциплінах університетського курсу, аби дати змогу вищезгаданам особам не перинати в'язку в нову радую молодого державного університету. Але на жаль міністерству освіти не вдалося обстояти той розділ в раді міністрів.

Затулялася необхідність й ще деяких змін в встановленні розпорядку життя українського університету в зв'язку з удержавленням його на зразок катування студентського представництва в засіданнях ради і факультетів, що надавало багато інтимної близости між професорською колегією й слухачами університету і допомагало виходити в честь в самих критичних обставинах.

Між иншим повинна вийти із складу нової ради і нового правління така людина, як О. А. Грушевська, що приймала найближчу участь в

справі що-до вяснування і існування першого українського університету в того менту, як в культурно просвітних товариствах і організаціях м. Києва виникла перша думка про утворення такого університету й аж до останнього менту, коли було оголошено „Славу“ новому державному українському університетові, спадкоємцеві оттого народного. Але ж сподіваємося, що все це не відбавити-меться на традиціях Київського державного українського університету і що він високо держати має заслужений прапор свого попередника.

НОВИНКИ.

Львів 17. серпня 1918.

— Україна і Болгарія. Посол України в Болгарії п. О. Шульгин був прийнятий болгарським міністром президентом Малиновим. Розмова тяглась коло двох годин. Софійський уряд ставиться надзвичайно прихильно до української держави і її представників. З приводу приїзду українського посла болгарська преса подала ряд статей, повних симпатії до України.

— З видавничого руху в Харкові. В вясданні від 22. лютого бюро народчої освіти губернської, харківської, земської управи, постановило просити управу надрукувати роботи з історії України, які були писані курсистами на іспитах лекторсько інструкторських курсів. Теми були дані лектором курсів Г. М. Хаткевичем. 1) Робота Овраменка: „Страта Україною своїх державних прав за часи спільного життя з Московією“. 2) Кльцова: „Психологія українського ренегатства в його історичних постатях“. 3) Дерев'янка: „Економічні підвалини народних рухів на Україні“. 4) Савченка: „Відношення українського народа до чужеземців на своїй території“. 5) Зелеміна: „Послідовність змін активних і пасивних періодів нашої історії“. 6) Титаренка: „Ідея національна і характер її проявлення в різні епохи історії українського народа“. 7) Лабинського: „Цезарско-приходська школа в Галичині“. 8) Олійника: „Розуміння України державною і форм, в яких се розуміння виявляється“. Бюро має наміри, щоб були вони не тільки надруковані, а і пущені на продаж, бо завдяки тому, що тепер велика потрібність у історичній літературі, ці речі будуть ширити історичну свідомість серед публіки.

— Зеліничка катастрофа під Жмеринкою. В п'ятницю вечером, коли поспішний поїзд на шляху Підволочиска-Одеса доїждив до стації Жмеринка, треба було сей поїзд нагло здержати, бо на шляху не було шин. Зеліничка служба за півно се добирила, а коли поїзд нагло здержано, вискочило зі шин п'ять вагонів, наслідком чого прийшло до катастрофи, в котрій згинуло 38 людей.

— Новий російський правопис. Комісар друку, агітації та пропаганди при раді петербурзької комуні Н. Кузьмин оповістив обовязкову постанову, що газетам заборонено друкуватися старим правописом. Наказ цей, між нашим, підкреслює, що „лісіля 1. вересня аські сроби не друкувати новим правописом газети та журнали будуть переслідуватися безощадно“. До 15-го серпня всі робітники по друкарнях будуть ознайомлені в новим правописом.

— Чого варті умови. В „Курскихъ Извѣстіяхъ“ уміщено інтерв'ю з головою мирної російської делегації Раховським, який заявив, що всі нинішні міжнародні договори мають тимчасовий характер, що більшовики не надають ім трезалого значіння, що вони дождують часу, коли об'єднані міжнародна спілка робітників викличе на бій міжнародний капітал. „Наше завдання протриматись до міжнародної революції.“

— Партія Мілюкова. Бувший лідер кадєтів Мілюков, позашащивсь в більшістю к.-д. партії, як сровіщають газети, має заміри організувати нову національну партію.

— „Справедливість чи жорстокість?“ Під таким заголовком доносить „Arbeiter Zig.“, що віденський дивізійний суд засудив 18-літнього ученика середних шкіл на двадцять літ тяжкої в'язниці за те, що перед 4 роками, — значить, як 14-літній молодець, мав на залізничім дворці в Гає (в Чехак) заклакати до від'їзджаючих на фронт жовнірів: „Хтоці притягніть собі відданики, коли прибудете на російську границю, аби брати до вас не стріляли!“ Се мало статися в серпні 1914 р. В вересні провинився сей хлопель другий раз, бо дівчині, яка мала службу на стації покріплення для жовнірів, кзав зняти з руки чорно-жовту перепаску. „Arbeiter Zig.“ п'янує в острих словах сгрозить і бзоглядність присуду.

— „Високопоставлена особа“, — як доносять краківські дневники, яка по повороті з німецької головної квартири мала приїхати до Галичи-

ни, вже не приїде. Усі зарядження видані в порядку подорожі сей особи — відхилано.

— Обмеження на віденським університеті. Дкарський факультет віденського університету оголосив, що в шкільнім році 1918/19 студенти з тих коронних країв, які мають власні лім числі. Се відноситься особливо до студентів з Галичини (переважно жидів), які можуть бути прийняті тільки у виїмкових випадках.

— Що за роакші тепер жити! Обговорюючи положення, в якім найшовся Відень, в „Arbeiter Zig.“: „Що за роакші тепер жити! Тепер власне увійшло в життя подорожне шн хав виснені почтові оплати і залізничні тарифи, а вже сьогодні пригтовляються у нас підвищення цін цукру, підчас коли підвишка ціна за тютюном знаходиться ще в „приготовній стадії“.

З Радехівщини.

Нам пишуть: Радехівський повіт належить безперечно до найбільше опущених і темних повітів в нашім краю. Повіт під кожним куточком зовсім незорганізований. Дотепер, крім однієї однієської каси в Радехові не відомо про товариства. Хоч і перед війною народна робота йшла тут дуже неваго, та все таки робилося бодай щось. Відколиж настала війна, народна робота в повіті зовсім припинилася. Правда, московська інвазія стояла сьому на перешкодї, але повіт, хоч нещільний, позбувся прошеших гостей ще в серпні і вересні 1918. І від тоді був вже час покликати до життя бодай головніші товариства. Масмо на думку нову філію „Просвіти“ в Радехові і читальню в селах, віднову такого коначного товариства в філію „Сільського Господаря“ в повітовій мстї і її кружків по селах та покликання до життя політичної організації.

Що се до тепер не сталося, треба присати в віну передовсім тутешній інтелігенції, яка зовсім збайдужіла до народної роботи.

Жисмо в часах незвичайно важких, вирішається доля нашого народу, дуже часто нас і проти нашої волі. Згадані товариства могли би бодай в часті сьому залобити, чого б посередно, чи посередно через центральні товариства у Львові. А се тут в чім залобити. Прці аж надто богато.

Як була би філія „Сільського Господаря“ певно були би комісіонерами наші люди, а не Польаки і Жиди, а ми, як на глум, в нашім українським повіті масмо аж одного субієктівнера, А то тому, що повіт незорганізований нема кому за сим упінутися.

Як була би філія „Просвіти“ і читальня, свідомлюванне населення поступало би дуже наперед. А то аж сором згадувати. Масмо одну державу в ясповельможним гетьманом, а в нас емося поділу Галичини, а тут по всіх громадах повіту урядуються по польськи. Се вже не страшній скандал.

Нема кому упінутися і постовити зрозумілим пр. в причинкових справах. Тутешня причинкова комісія з засади не виплачує зарплати селянам підвишки причинка. Вона не зважає на узглядняє внесенних просьб о підвишку, але грозить, що здержить і виплату дотепершньої причинка. На кожду просьбу відповідати: „Urządowe doch. dzienia wykazały, że nie było na urzuczaniu powołanego, oraz był Wasz niek em odejścia jego do wjska nie zosal zaprziny, poniewaz dochody czerpane z gospodarstwa w zupelnosci wystarczają na urzuczanie Wasz oraz rodziny, jakotez dalsza wypłata zasila możzej wymienionego zostanie wstrzymana“. Такарається тутешних селян за се, що мають вину гу упінутися за свое.

Вдовий Анна Гула в Тетевчиць, яка має ні кусника поля, а до того мешкає в мімінні вже два місяці не виплачено зовсім причинка навіть в тій висоті, як вона побрала в тепер. Подібно сталося з просьбами Семеновця і Тетяни Стойковської та многих инших селян.

Непорядність, цілковиту байдуність і повне незнання стремління нашого народу серед інтелігенції так і серед селянства відомо кождім кроці. І так пр. в Радехові ще в минулому року позазвано вулиці Під німецькими польськими написами видінють під спозод українськи. Є тут ул. Госпитальна, ул. Купальний, ул. Бородска (себо се, що веде до Галичини), Судебна, а ul. Folwarkowa переїжджає ул. Формова.

На нашій споконвічній землі зноситься такі кпини з нашої мови в ХХ. столітті — дуже сумний знак крайньої байдуности з одної сторони, Дотепер ніхто не старався о зглядно поправу вище наведених написів.

Через жінку

нестрайну драму на 4 дії
з Магдою Соня
— в головній ролі —

висвітлює віз 13. с. — Чудове дозві-
нене програма.
Настроєва
музика.
Кіно „КОПЕРНИК“
вул. Коперника ч. 9.

Пошукують інструментора на 10 місця — від 1. вересня с. р. — для учасників Пів. гімн. кл. і дівчат 4 класів. — Зголошення о. Волсд. Дорос, парох Врешці церковні в Врешчанин. 302 2-3

17-літній дачник, кругла серота потребує опікувати, котрі хотіли би вступити в любовні відносини, яких вважала під час війни, та вважатись далішим в вихованні та обриванні. Все ж таки в се свідомо в 1 році сем. і географічній пар до музики. Писма прошу слати на адресу: Вучач, poste restante „Забута“. 285 2-2

Пошукують учительки на цілий рік шк. до двох учениць в VII, кл. і III кл. нар. можливо в фортепіано, Гекорар після умови. — о. Петро Юрчак, парох в Личаків жєдо Бобріакя, пов. Ярослав. 288 5-6

До зміни посади радника суду в про-інціоналізм в місті повіт в селі Сямбора. Зелінець в місті, зорівляція добра. — Зголошення від Т. К. до Адміні. стріш. 287 3-3

БЛИСКАВИЦЯ

хемічна пральня і фарбарня

приймає до барелення і хемічного чищення всякого рода гардеробу. Рівнож забарлює всякого рода полотна.

Фабрика і бюро приймає Станіславів, Седельмаєрівська 47. 214 1-8

Українська родина прийме 2 учениць нижших класів на зарп. і мешканці. Платня в натураліях. Зголошення на адресу: Мундантка канцелярії „Просвіта“ Львів, Ринок 10. 3-3

До обсядження посади прокурюриста

в Східній українській кооператив Галичини для товарної обміни у Львові, Підвале 7. Проситись зголошуватись листом. 303 2-2

Краєвий Союз для збуту худоби у Львові вул. Осоловських ч. 15.

потребує охайно кореспондентів, які писатимуть, яка вправно пише на нашій „Меридес“ українським і латиським мовою і урв сили бюрові до бухгалтерії і машинистки. Власноручно писані подаяв денів вридає Дирекція кожного дня до 12. год. рано. 113 27-1

СПІВАНІК УКРАЇНСЬКИХ СІЧОВИХ СТРІЛЬЦІВ І

В опраці: Оглядів в краєвих, 128 стор., 83 пісень і нотами на один голос, 68 обравків. Прегарня вимма. — Ціна 5 гор. — Жадати за послугами: Zentralleitung der ukrainischen Legion, Wien VIII, Lederergasse 20. — 8 поля треба слати К 571 наперед VII. 19-21

Нова українська часопись німецькою мовою у Відні!

У Відні виходить нова українська часопись на німецькій мові:

„UKRAINISCHE BLATTER“

як всеукраїнський міжнародний орган.

Часопись має на меті вступати інтереси незалежної Української Держави перед публічною думкою Австро-Угорщини в Німеччині, а рівнож і інтереси австро-угорських Українців. До співробітництва запрошено найвідоміших українських і німецьких публіцистів. „Ukrainische Blatter“ виходить 11 разів на місяць з накладом 8-10.000 примірників. Часопись має власних кореспондентів в Києві, в Харкові, Одесі, Львові, Чернівцях, Берліні і Монахії. Видаєм названої часописки являється б. редактор тижневника „Ukrainische Korrespondenz“ Володимир Квлинюк. Умови передати такі: річно 18 К, пірочно 10 К, чвертьрічно 6 К

Адміністрація просить поспішити з замовленнями, щоб видавництво могло устатити наклад. Адреса Wien VIII, Albertgasse 26/13 und 18. 128.

Нові книжки. Нові видання

„Всесвітньої Бібліотеки“

Накладом видавництва „Всесвітньої Бібліотеки“ вже появили ся друком наступуючі книжки:

Н. 13. Гуга фон Гемманстала „Смерть Півня“, драматична поема в перекладі Осташа Луцького. Ціна 1 К. 50 с.

Н. 15. Дра Дмитра Донцова: Українська державна думка і Європа. Політична розвідка. Ціна 3 К.

Кінчить ся друкувати: В. Короленка „Без лянга“, повість в перекладі Петра Дітлза.

Нововидані випуски „Всесвітньої Бібліотеки“ можна дістати в „Книгарні Наук. Тов. ім. Шевченка“ у Львові Ринок ч. 10. або у Івана Каміновича в Бориславі за попереднім надісланням належитості і на кошта посылки 30 сот. на поручену оплату 60 сот. 8-10

Конкурс. Виділ Кружка У. П. Т. в Долині розписує отси конкурс на приначе учеників до бурси і інституту на шк. рік 1918/19. Успішні привіта: а) до Бурси: 70 К. місячно, в чім бодай половина в натураліях. Річний додаток на інвентар 20 К. б) До інституту: 150 К. місячно, в чім бодай половина в натураліях. Річний додаток на інвентар 45 К. Ученики мають мати власні ліжка і постіль. З огляду на обмежене число місць належить як найскорше слати зголошення на адресу Дирекції гімназії в Долині. 304 а) 1-3

Конкурс. Виділ Кружка У. П. Т. в Долині розписує отси конкурс на три кваліфіковані учительські сили до гімназії, в дві з яких групи предметів. Платня після умови, не менша одні як в заведених державних Високих гр. „С“ сейчас рекламує ся. Беззрозумілі зголошення слати на руки Дирекції української гімназії в Долині. 304 б) 1-3

Загальні Збори Кружка У. П. Т. в Долині відбудуться д. 26. серпня б. р. о год. 9. рано в будинку укр. гімназії, з наступуючим порядком денним: 1. Звіт наступуючого Виділу. 2. Вибір нового Виділу. 3. Загрошення істнування гімназії укр. в Долині. 4. Внесення членів. Проситись о якнайчисленнішу участь усіх свідомих Українців повіту, з огляду на велику вагу справи. За Виділ: о. Т. Горникевич голова. М. Творило секретар. 304 в) 1-3

О ПОВІСТІ

Неділя, 18. серпня 1918

Нові греко-лат.: 8 Н. го З. Св. — римо-лат. 15 Н. го З. Св.

Завтра греко-лат.: Пресбр. Іс. Хр — римо-лат.: Бенігн.

Повавтра греко-лат.: Дометія. — римо-лат.: Бенігн.

— Репертуар українського театру у Львові. Сала тов. Ів. Лисенка ул. Шидкевича 5. Початок о год. 7 30 вечер. Музика війскові 15. п. п. В неділю 18 с. м. „Украдене щастя“, драма в 5 діях Івана Франка. Вступ Максиміла Яковца. В понеділок 19 с. м. „Трійка гіляків“, водевіль в 5 діях Нестрова. Бітети раніше на бути можна в Народній Торговлі а в дня встави від 5 год. по пол. при касі. 295 2-2

Кіно Пасаж по цілковитім відновленню сяді і приміщенню її до усіх вимог новітньої техніки і гігієни розпочало вже свої вистави і висвітлює тепер незвичайно цікаву драму, в Генні Партен в головній ролі, п. з. „Кулак великана“. Актію сей драм, яка на довго заціпляється в пам'яті сит, що її бачили, ілюструє чудово орхестраційний композитор, який виконує доситьно твори найзнаменитших композиторів. КХХ

„Через жінку.“ доходить мущина до вершка щастя, або паде на саме дно пропасти, залежно від сего, яка жінка стане на дорозі його життя. Демон жінка потрапить попугати

мущину і аробіти його сліди знайдом в своїх влучних руках. На сім тлі основана драма під згаданим титулом з Магдою Соня в головній ролі, яку висвітлює тепер в перебуванні в прегарній комедії, на вид якої ціла зала вибухає слазматицим сміхом.

— В школах У. П. Т. у Львові (ул. Мундантка ч. 12) вписи до всіх класів на 1918/19 відбуватись будуть в суботу 31. серпня і в неділю 2. вересня від 9-12 і 4-6 год. а в класі іспит на 1. рік учит. сем. відбудуться 3. вересня від 10 год. рано і приначе треба мати при собі свідомство лікаря фізика і свідомство школяра. Приватні (вступні) іспити до всіх класів школи вправ і виділової та на II. — IV. класі учит. семінарії будуть відбуватись в понеділок 9. вересня від 9. год. рано. Шкільний рік розпочинається 3. вересня Богослуженням, на яке мають явитись всі учениці. — Дирекція. 3-3

Вписи у народній чотирикласовій школі і дівочій школі ім. Бориса Грінченка у Львові, вул. Городецька 95 до всіх класів шкільний рік 1918/19 відбудуться в дні 30. і 31. серпня від год. 9-12 і 4-6 год. Шкільний рік розпочинається 2. вересня Богослуженням на яке мають явитись всі діти. Правильна урва розпочинається дня 3. вересня с. р. — Дирекція. XXIII 1-1

„В. Л. — М. Л.“ 17. II. Є. Пестинська і Шмидт робити зі зміною, та з тим що куратор Жерт дійсностю, тому і тішея що побіля. — Це місяць дова поїти в місяць півтора. 303

Краєве Товариство господарське „Сільський Господар“ у Львові подяє до вистави, що викад брошура В. Целевича „Про тваринах і спизування волоних шові“ у нас хитаво вичерпаний—просимо змозвяти сю книжку в наших філіях — які одержали бітшу селітських брошур в комісоу розпродачу. 304

Калушина. Кружок аматорський в Калуші відограс на ціл „Сільський Звіст“ в Калуші“ дня 19. серпня 1918 р. Іван Франко — Украдене щастя — додаток о год. 7 30 вечером. По представленню товаришів з били. 276 2-2

В Луці, пов. самбірського, за токего згодом о. Богдана Петрицького, місцевого священика парохії, приготувано цей курс гімназійний, до ведення котрого придано дві учительські сили, на котрі ходять тепер 59 дітей в Луці і околиці. На зборі представителів вступили в суд, повіті дня 21. липня вибрано шкільний комітет місцевий в с'м членів до ведення справ шкільних, та узвано заложити з початком року шкільного приватну українську гімназію в Луці, якої брак дуже тут дається відчувати. Перша класа гімназійська, до котрої вступуть діти, що вдали гімназійний вступний іспит, має бути ведена учительськими силами кваліфікованими, щоби можна чим скорше одержати право прилюдности. Тож і розписуючим конкурс на такі дві сили учительські з відповідною кваліфікацією, до ведення той школи, а крім того конкурс на одну силу учительську до ведення курсу прагують того, що не тривати цілий рік. Зголошення проситись слати на руки о. Петрицького в Луці (постійні місци), найдальше до кінця серпня с. р. Умови прийняті після умови. Початок науки 1. жовтня 1918. — За комітет шкільний в Луці о. Петро Са: Погорський, заст. голова комітету.

„Ukrainische Korrespondenz“ — український тижневик в німецькій мові. Кожен свідомий український громадянин повинен передплачувати сю часопись, бо якраз тепер українська справа дуже актуальна і треба чим швидше як слід інформувати про нашу боротьбу з австріями. Видаєм єго голова Народного Комітету в Луці Кость Левинський, відповідальний редактор Володимир Сінгалевич. Умови передати такі: річно 20 корон, пірочно 10 корон. Гроші просимо слати: Wien XVIII, Karl Ludwigstrasse 3/15. Просимо поспішити ся з замовленнями, щоби видавництво могло устатити наклад, що при теперішній дорожнечі є дуже важко.

„СВОБОДА“

популярний тижневик, виходить кожної суботи; дає огляд нашого сучасного національного життя і всесвітніх подій. Окремі сторінки тижневика присвячені господарі воєнного часу. Кожен номер містить інтересний фейлетон. — Цілірочна передплата вносить 10 пірочна 5 К., квартална 2 К. 50 с.